

ת"פ 53984/07/14 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד אברהם אבא דרקסלר, הרצל רקח

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 53984-07-14 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' דרקסלר ואח'

בפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה

המאשימה

נגד

הנאשמים

1. אברהם אבא דרקסלר

2. הרצל רקח

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד שמואלי

ב"כ הנאשמים עו"ד ישראל

הנאשם התייצב

גזר דין

בעניין נאשם 2

נאשם 2 הרצל רוקח הורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירה של עריכת דו"ח לא נכון והשמטת הכנסה מדו"ח ללא הצדק סביר, עבירה על סעיף 217 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת מס"ה").

בהתאם לעובדות כתב האישום, הנאשם במעמדו כיועץ מס של נאשם 1, מר אבי דרכסלר, השמיט מהדו"ח של נאשם 1 לשנת 2008 הכנסה בסך 279,861 ₪. ההכנסה האמורה התקבלה אצל נאשם 1 כשכר טרחה בגין עסקת נדל"ן, כשהוא היה זכאי למחצית משכר הטרחה הכולל ששולם. נאשם 2 אמנם רשם את ההכנסה כדין בספרי נאשם 1, והיא אף נכללה בדו"ח שערך, אלא שנוכחה ממנה המחצית האחרת של שכר הטרחה ששולמה לאחרים כהוצאה, באופן שאיפס את ההכנסה ולא הותיר הכנסה חייבת בגין אותה עסקה. אין מחלוקת שהשמטת ההכנסה הייתה בשוגג, ללא הצדק סביר.

ב"כ המאשימה בטיעוניה עמדה על מרכיבי החומרה שבמעשים שנעשו מתוך הלך נפש של חוסר זהירות, והדגישה את החומרה הנגזרת ממעמדו של הנאשם כיועץ מס וחובות האמון הנגזרות ממעמד זה. לשיטתה עזרתו של הנאשם ללקוחו מצביעה על מעמדו המרכזי בביצוע העבירה. עוד טענה כי בבוא ביהמ"ש לקבוע מתחם ענישה, השיקול של הרתעת הרבים צריך לעמוד לנגד עיניו בקביעת המתחם. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים שעבירות המס באות לקדם, על מדיניות הענישה המגוונת, וטענה כי מתחם הענישה נע בין 3 ל-10 חודשי מאסר ומתחם הקנס בין 20,000 - 60,000 ₪. היא עתרה להשית על הנאשם עונש של מאסר הניתן לריצוי בעבודות שירות לתקופה ממושכת לצד קנס משמעותי. אשר לעתירה לביטול ההרשעה, טענה ב"כ המאשימה כי לא מתקיימים התנאים לכך וביקשה לדחותה.

הסנגור עמד על הפגיעה בעיסוקו של הנאשם כיועץ מס ככל שיורשע אל מול נסיבות ביצוע העבירה שהיו בשגגה, ולכן ביקש לבטל את הרשעת הנאשם. ככל שבקשתו לא תתקבל עמד הסנגור על מדיניות הענישה למקרה יחיד, על נסיבות העבירה הקלות והעדר הפקת טובת הנאה אישית, ביקש לקבוע מתחם ענישה שתחתיתו במאסר מותנה וביקש להסתפק במאסר מותנה לאור שורה של נסיבות ובהן העדר העבר, המצב הבריאותי והכלכלי, הפגיעה המשמעותית בעיסוקו, והזמן שחלף.

הנאשם בדבריו טען שעיקר האחריות למעשים מוטל על לקוחו, נאשם 1, שלטענתו ידע על הטעות בדו"ח. הוא הדגיש את שיתוף הפעולה שלו ומסירת המידע בשלבים שקדמו לחקירה, עמד על הפגיעה בשמו הטוב, בפרנסתו ובבריאותו וציין את התנדבותו ואופיו הטוב.

העתירה לבטל את ההרשעה

כידוע, ההלכה היא כי משנקבע שאדם ביצע עבירה יש להרשיעו, והחריג יוצא הדופן הוא ביטול ההרשעה. ביהמ"ש שוקל את ביטול ההרשעה באותם מקרים שבהם הוא נוכח שאין הלימה בין חומרת המעשים בנסיבותיהם ומידת הפגיעה באינטרס הציבורי, לבין עוצמת הפגיעה באופק חיי הנאשם ובשיקומו.

בתיק שלפניי לא אלה פני הדברים, כפי שאפרט בהמשך בהרחבה. בשלב זה אציין בתמצית כי לעניין חומרת המעשים והפגיעה באינטרס הציבורי, אלה מצויים בדרגה שאינה נמוכה בשל מעמדו של הנאשם כיועץ מס וחובות האמון הנגזרות ממעמד זה (וראו בהקשר זה: ע"פ (ב"ש) 7281/06 **מדינת ישראל נ' משה**, ע"פ (ב"ש) 7110/05 **תקתוק נ' מדינת ישראל**). לעניין הפגיעה בנאשם, אמנם נטען לפגיעה בעיסוקו, אך לא הוצגו כל נתונים וראיות המלמדים על פגיעה דה פקטו בעיסוק או על כך שהנאשם לא יוכל להמשיך בעיסוקו כיועץ מס אם יורשע בעוד שקביעה שביצע את המעשים ללא הרשעה לא תפגע בעיסוקו. משכך, גם לאחר ששקלתי את הנסיבות לקולא ובהן תפקודו הנורמטיבי, תרומתו לזולת, העדר העבר הפלילי והזמן שחלף, לא שוכנעתי כי הונחה תשתית ראייתית המצביעה על פגיעה קונקרטית במידה המצדיקה את ביטול ההרשעה.

על העבירה של השמטת הכנסה ללא הצדק סביר

בעניינו של נאשם 1, שדינו נגזר, עמדתי על מהותה של העבירה, ואני מביאה את הדברים שאמרתי שם ללא שינוי.

פקודת מס"ה כוללת עבירות משלושה מדרגים שונים. המדרג החמור הוא של השמטת הכנסה ועבירות נוספות הנעשות כולן במרמה מתוך כוונה להשתמש ממס והעונש לצידן הוא עד 7 שנות מאסר, המדרג הקל הוא של עבירות שיש בהן בעיקר הפרת חובת דיווח או ביצוע פעולה בניגוד להוראות והעונש לצידן הוא עד שנת מאסר, בתוכם מצויה העבירה הקבועה בסעיף 217 לפקודת מס"ה, שעניינה השמטת הכנסה ללא הצדק סביר והעונש לצידה עד שנתיים מאסר.

העבירה על סעיף 217 לפקודת מס"ה עוסקת במי שללא הצדק סביר ערך דו"ח לא נכון, בהשמיטו הכנסה עליה הוא נדרש לדווח, או ברשמו את אותה הכנסה בחסר או במוסרו ידיעות לא נכונות בנוגע לעניין המשפיע על חיובו במס. הדגש בעבירה הוא ביסוד המחשבה הפלילית "ללא הצדק סביר", היינו בחריגה מסטנדרט התנהגות המצופה, בהתאם למבחן אובייקטיבי של סבירות. מגוון האפשרויות של התנהגות הסוטה מסטנדרט התנהגות סביר, כולל גם התנהגות בטעות, כשהטעות בנסיבות העניין איננה סבירה. בהקשר זה ראוי לציין כי טענת תם לב שאינה עומדת במבחני סבירות, אין בה כדי לפטור מאחריות לעבירה (ע"פ 916/84 יעקובי נ' מדינת ישראל).

אשר לערכים המוגנים הנפגעים מעבירה של השמטת הכנסות ללא הצדק סביר, תשלום מס אמת במועד חיוני לניהול המשק והכלכלה, ודיווח תקין באופן המשקף את כל ההכנסות, לרבות דיווח מדויק של ההכנסות החייבות בתשלום מס הוא חיוני לקיומה של השיטה כולה. אי קיום עקרונות היסוד של דיווח מלא ומדויק ותשלום מס, פוגע באינטרס הציבורי הקולקטיבי, בקופה הציבורית, באמון הציבור בשלטון החוק, בעקרונות של יושר ושוויון ובכיסו של כל אזרח שומר חוק הנדרש לשאת בנטל מיסים כבד יותר.

מדיניות הענישה ביחס לכל עבירות המס היא מחמירה, ומוחשית. מדיניות המס ביחס לעבירות על סעיף 217 לפקודת מס"ה, שנעשו ללא הצדק סביר היא מגוונת מאד, ונעה מענישה צופה פני עתיד ועד עונשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג וברית, בהתחשב באופי המעשים, מידת הסטייה שלהם מסטנדרט ההתנהגות הסביר והמצופה ועוצמת פגיעתם בערכים המוגנים.

לעניין מדיניות הענישה לעבירה יחידה בסכומים דומים, ללא נסיבה מחמירה הקשורה במעמד, אני מפנה לפסה"ד שלהלן:

עפ"ג 39098-05-14 **ביטון נ' מדינת ישראל**, בו הושמטה הכנסה בסך ₪ 292,360. בית המשפט קמא, כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי למאסר בפועל בן 15 חודשים. ערכאת הערעור אשררה את המתחם.

ת.פ. 41751-07-11 **מדינת ישראל נ' עפרוני** שם השמטת ההכנסות ללא הצדק סביר עמדה על ₪ 272,506 ועל הנאשמת נגזרו 45 ימי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ת.פ. 8983-04-09 **מדינת ישראל נ' בלסקי** שם השמטת ההכנסות ללא הצדק סביר עמדה על 355,000 ש"ח. ביהמ"ש הסתפק בענישה צופה פני עתיד וקנס בסך ₪ 17,000.

מקום שהעבירה נעברה על ידי בעל תפקיד אמון יש בכך נסיבה רלבנטית נוספת לקביעת המתחם המשפיעה לחומרה. תפקידו של יועץ המס, בדומה לתפקידו של רואה חשבון הוא לשמש גורם מקשר בין ציבור הנישומים לבין רשויות המס ולעמוד בקשר עם הרשויות, וחיוניותו לניהול הליכי דיווח וגבייה נאותים היא רבה. ביצוע עבירות מס על ידי נאשם שהוא יועץ מס בעל ידע מקצועי הנובע מהכשרתו, מהווה שימוש לרעה בתפקיד ובמעמד, פוגע במידה ניכרת באמון הציבור במערכת בכללותה, ובציבור יועצי המס, ופוגע באמון הרשויות בגורמים אלה.

בע"פ 916/84 יעקובי נ' מדינת ישראל נאמר ביחס ליועץ מס:

"השיקול המכריע בגזירת הדין בעבירות של העלמת הכנסות "הוא הצורך לתקוף את התופעה הציבורית על ידי ענישה מרתיעה ואף כואבת. מלחמת חורמה ב"נורמה" שהשתרשה (על כל השלכותיה) כדי לצמצם את ממדיה, היא שחייבת להנחות את בית המשפט" ... גישה זו ראויה...כלפי כל מי שנותן ידו לעשוק את קופת המדינה, ועל אחת כמה וכמה כלפי מי שעיסוקו לשמש פה לנישום..."

בע"פ 6016/93 צרשניה נ' מדינת ישראל, עמד ביהמ"ש על חובותיו של יועץ מס:

"יועץ מס", בתור שכזה - בין שהוא מופקד גם על הנהלת החשבונות של לקוחו ובין שמשימתו מצומצמת אך ורק לסיוע ללקוח בעריכת הדו"ח על ההכנסה - נושא ב"חובת זהירות" של "נותן שירות" כאשר הוא עורך בעבור הלקוח "דו"ח על הכנסה"; ועיקרה של חובה זו נעוץ בנקיטת אמצעים סבירים להבטחת "אמיתותם ודיוקם" של הנתונים המוצגים בדו"ח והעומדים בבסיסו. החובה האמורה - כלפי כל "שכן", לרבות שלטונות המס מתחייבת הן מעצם נטילת המשימה של מתן "שירות-של-מומחה" לעריכת הדו"ח בעבור הלקוח, והן מכוח המעמד המיוחד שמקנה הפקודה ליועץ המס. והיא באה לכלל ביטוי בתקנה 1(1) לתקנות מס הכנסה (כללי אתיקה מקצועית של יועצי מס), תשמ"א-1981"

אני מפנה גם לע"פ 2161/90 גבאי נ' מדינת ישראל, לעניין רואה חשבון, ולע"פ (י-ם) 4776/09 אליהו נ' מדינת ישראל, ביחס למנהל חשבונות.

משכך, גם לאחר שלקחתי בחשבון כי קיימת פסיקה המסתפקת בענישה צופה פני עתיד ביחס לבעלי תפקיד אמון, הגעתי למסקנה כי ענישה שכזו מתאימה, אם בכלל, למקרים מיוחדים, וככלל רף הענישה ההולם מחמיר יותר.

אשר לטענת המאשימה כי השיקול של הרתעת הרבים - הרתעת בעלי תפקידי אמון - הוא חלק מהשיקולים בעת קביעת מתחם הענישה, דומה בעיניי כי עמדה זו אינה מתיישבת עם הוראות תיקון 113 בהתאם ללשונו ולתכליתו. לא זו בלבד שהשיקול של הרתעת הרבים נקבע באופן מפורש בגדר השיקולים לעונש בתוך מתחם הענישה (סעיף 40 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977), אלא שגם מבחינה מהותית אין מדובר בשיקול הנוגע לחומרת המעשה בנסיבותיו, לא מבחינת השפעתו על תכנון העבירה על ידי העברין, לא מבחינת השפעתו על הביצוע, ואף לא בהקשרם של הנזקים וההוצאות של מעשה העבירה. בהתאם לכל הפרמטרים מדובר בשיקול שרלבנטי לשלב של נתינת הדין על המעשים שהושלמו,

ולא לחומרתם של אותם מעשים עצמם במהלך ביצועם, ותכליתו למנוע בעתיד הישנותם של אותם מעשים נפסדים על ידי הרתעת הרבים. ודוק, אילו היו המעשים מהווים "מכת מדינה", ניתן היה לשקול את הטענה, אם הייתה נטענת, כי העובדה שהמעשים נפוצים ומבוצעים על ידי רבים, מדרבנת ומניעה אחרים לבצעם, וזוהי נסיבה לחומרה לעניין הסיבות והמניעים לביצוע העבירה, אלא שזה לא מצב הדברים, והטענה ל"מכת מדינה" לא נטענה כלל. גם לאחר שבחנתי את ההפניות של המאשימה לפסיקה מן העת האחרונה המדגישה את חשיבות שיקול ההרתעה בענישה בעבירות מס, לא השתכנעתי כי כוונת בתי המשפט היא שיש לשיקול זה השפעה על קביעת המתחם, כשלמעשה באף אחת מההפניות לא הייתה התייחסות כלל לעניין המתחם, והדברים נאמרו לעניין מיקומו של הנאשם בתוך המתחם ולעניין משקל הנסיבות האישיות אל מול שיקול ההרתעה.

בבואי לבחון את חומרת המעשים בנסיבותיהם, אני מתחשבת בכך שההכנסה נרשמה בספרים כנדרש ודווחה כדין בדו"ח, אלא שנכללה הוצאה שאין לה הצדקה באופן שאיפס את ההכנסה החייבת. כפי שצינתי בעניינו של נאשם 1, העבירה יוחסה לנאשמים בשוגג, אך אין בעובדות כתב האישום התייחסות שיש בה כדי להבהיר את שעמד מאחורי אותה שגיאה. אני לוקחת בחשבון את מעמדו של הנאשם כיועץ מס והחובות הנגזרות ממעמד זה, ומן העבר השני את טענת הנאשם כי לא שימש כיועץ מס של נאשם 1 לשנת 2008, והתיק הועבר אליו במהלך השנה, וכי הוא עצמו לא אמור היה להנות ולא נהנה מפירות העבירה, אם כי היה שותף ליצירת הנזק הישיר לקופת המדינה והנזקים העקיפים הנובעים מפעולת השמטת הכנסה. אני מתחשבת גם בסכום ההשמטה העומד על כ - 280,000 ₪.

מתחם הענישה למעשים, בהתחשב במעמדו של הנאשם נע מתקופת מאסר קצרה מאד הניתנת לריצוי בעבודות שירות ועד 7 חודשי מאסר.

לעניין הענישה הכספית, בעניינו של נאשם 1 קבעתי מתחם קנס הנע מ - 20,000 - 60,000 ₪ והמאשימה מבקשת שאאמץ גם כאן. הסנגור מצידו עתר להתחשב במצב הכלכלי הדחוק ולקבוע קנס סמלי בלבד. כידוע, מצווה בית המשפט בעת קביעת מתחם הקנס לשקלל בין השיקולים הנוגעים לעבירה עצמה, נזקים ישירים ועקיפים שהיא גורמת, מעמדו של הנאשם והחומרה הנובעת ממעמדו, ומידת הנאתו מהעבירה לבין היבטי חוסר יכולת. לבית המשפט הוצגו אסמכתאות הנוגעות ללקיחת הלוואות ומשכנתא (נ/3 ומסמך נוסף שהוגש לאחר הדיון). כן נטען לפגיעה משמעותית בפרנסה עקב ההליכים הפליליים. אין מדובר במצב כלכלי שיש לו השפעה משמעותית על מתחם הקנס, עם זאת יש במכלול הנתונים כדי להצדיק שינוי קל ממתחם הקנס שצוין בעניין נאשם 1. מתחם הקנס נע בין 15,000 - 50,000 ₪.

הענישה הקונקרטית

בבואי לגזור את הדין אני מתחשבת בנסיבות שלהלן:

ראשית, הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, עוד בחקירתו, והודה בפניו בדיון הראשון בעניינו. הוא הביע חרטה וצער.

שנית, לטענתו הוא מסר לגורמי החקירה על המעשים (יצוין כי טענה דומה נטענה גם על ידי נאשם 1).

שלישית, הנאשם נעדר עבר פלילי ולא נפתחו בעניינו תיקים נוספים בשנים שחלפו. מדובר במעידה נקודתית חד פעמית.

רביעית, לזכות הנאשם עומדת התנהלותו הנורמטיבית בכל יתר מישורי החיים, התנדבותו ותפקודו התקין.

חמישית, לדברי הנאשם ההליך הפלילי פגע ופוגע בפרנסתו ובשמו הטוב, אם כי לא הוצגו ראיות קונקרטיות בהקשר זה.

שישית, לעניין הזמן שחלף ניתנו על ידי המאשימה הבהרות, בדבר עיתוי החקירה בשנת 2011, העברת התיק למאשימה בשנת 2012 וניהול מו"מ ארוך עם שני הנאשמים. גם אם היו הצדקות לזמן שחלף, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם נותן את הדין היום בקשר לדו"ח של שנת 2008 שהוגש באוגוסט 2009, בעניין נקודתי ותחום מאד.

שביעית, אני לוקחת בחשבון את מצבו הרפואי של הנאשם כפי שהוצג באסמכתאות רפואיות (נ/2). כן לקחתי בחשבון את כל הנסיבות האישיות כפי שפורטו בטיעוני ההגנה, בדברי הנאשם ובמכתבו (נ/1).

שמינית, בהתחשב בזמן הניכר שחלף, בעבירה הנקודתית, בהצהרה בכתב האישום כי המעשה נעשה בשוגג, וביתר הנסיבות שפורטו, הרי שהשיקול של החמרה בענישה במקרה זה לצורך הרתעת ציבור יועצי המס, מוגבל מאד במשקלו.

תשיעית, עקרון אחדות הענישה מצדיק שעונשו של הנאשם שלפניי יושפע מענישתו של נאשם 1 בקשר לאישום המשותף, בשינויים המחויבים לעניין מעמדו וכן לעניין חוסר ההנאה הכספית הישירה מהעבירה ועזרתו לאחר.

סיכומי של דבר, מכלול הנסיבות הביא אותי למסקנה כי יש מקום לגזור על הנאשם עונשים בחלק התחתון של מתחמי הענישה.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

1. מאסר בפועל לתקופה של 45 יום, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות בשווים פתח תקוה.

הנאשם יתייצב במפקדת מחוז מרכז ביום 16.6.15 שעה 8:00, לתחילת ריצוי עונשו.

הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בתנאי עבודות השירות.

2. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג עוון. מאסר על תנאי למשך 8 חודשים לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג פשע.

3. קנס בסך 25,000 ₪, או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 8 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 1.6.15. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות.

ניתנה והודעה היום כ"ח אייר תשע"ה, 17/05/2015 במעמד הנוכחים.